

ВІТЧИЗНИ ДИМ: ПОВЕРНЕННЯ ДО СЕБЕ

Частина III
УКРАЇНА: ШЛЯХ ЕНЕЯ

Частина IV
ЗЕЛЕНЕ ЄВАНГЕЛІЄ

ЗМІСТ

ЧАСТИНА III. ШЛЯХ ЕНЕЯ

Зшиток 1

QUO VADIS?

Іван КОТЛЯРЕВСЬКИЙ	
Із IV пісні “Енеїди”	9
[Пекло]	12
“Ой доля людська — доля єсть сліпая!..”	15
Петро ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ	
Рибалка	16
Твердовський. Балада	17
До Пархома	21
Віктор ЗАБІЛА	
Соловей	22
Левко БОРОВИКОВСЬКИЙ	
Волох	23
Чорноморець	23
Журба	24
Амвросій МЕТЛИНСЬКИЙ	
Смерть бандуриста (фрагмент)	25
Євген ГРЕБІНКА	
Човен	26
Іван ВАГИЛЕВИЧ	
Із поеми “Мадей”	27
Маркіян ШАШКЕВИЧ	
Туга за милою	28

665

Україніка у світовій поезії (перша половина XIX ст.)

Василій ЖУКОВСЬКИЙ	
Мимопролетевшему знакому генію	29
Кондратій РИЛЄЄВ	
Исповедь Наливайки	31
“Я знаю: не минути лиха...” (переклад П. Грабовського)	32
Ніколай ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	
Из комедии “Воздушные замки”	33
Александр ПУШКІН	
Песнь о вещем Олеге	37
Из поэмы “Бахчисарайский фонтан”	39
Из поэмы “Полтава”	41
Василь ТУМАНСЬКИЙ	
Мысль о юге	44
Звено	44
Андрій ПОДОЛИНСЬКИЙ	
Звезда	45
Из повести “Борский”	45
Микола ГОГОЛЬ	
Из поэмы “Ганц Кюхельgarten”	48
Алексей ХОМ’ЯКОВ	
Киев	49
Нестор КУКОЛЬНИК	
Две песни из драмы “Лейзевиц”	52

	Песнь Риццио из поэмы “Мария Стюарт”	53
	Ніколай ПРОКОПОВИЧ	
	Город	54
	Микола ГНЄДИЧ	
	Амбра	55
	Эпиграмма (Помещик Балабан)	55
	Иностранцам, гостям моим	55
	К К. Н. Батюшкову	56
	Джордж Гордон БАЙРОН	
	Мазепа. Уривки з поеми (переклад Д. Загула)	58
	Адам МІЦКЕВИЧ	
	Кримські сонети	
	Могила Потоцької (переклад М. Зерова)	66
	Чатир-Даг (переклад М. Зерова)	66
666	Юліуш СЛОВАЦЬКИЙ	
	Українська дума (переклад М. Зісмана)	67
	Северин ГОЩИНСЬКИЙ	
	Канівський замок. Уривок з поеми (переклад І. Глинського)	71
	Франце ПРЕШЕРН	
	Хвалькам з чотирьох численніших	
	слов'янських родів (переклад В. Гримича)	73
	Матії Чопові. Епітафія (переклад В. Гримича)	73

Зшиток 2

ВОГНЕННА КОБЗА

	Тарас ШЕВЧЕНКО	
	Думка	75
	“У нашім раї на землі...”	75
	“На Великдень, на соломі...”	77
	“І Архімед, і Галілей...”	78
	Холодний Яр	78
	“Мені однаково, чи буду...”	80
	“І золотої й дорогої...”	80
	[Царі]. Уривок	81
	“Во Іудеї, во дні они...”	85
	Гамалія	86
	Кавказ	90
	Подражаніє Ісаїї	94
	“Минають дні, минають ночі...”	95
	Молитва	95
	Муза	96
	Пантелеймон КУЛІШ	
	Заспів	99
	Поетові	99
	Україна	99
	Степ опівдні	100
	“Ще любо дивляться на мене карі очі...”	101
	Заворожена криниця	101
	Не славте Кобзаря...	102
	Молитва	102
	Батуринські руїни	103
	Діти	103
	Гімн Афродиті	103
	В Кочубєєвім саду	104
	До кобзи	105

Микола КОСТОМАРОВ	
Елліні Тавриди. <i>Фрагмент з історичної драми</i> (переклад Ю. Буряка)	106
Антоній СОВА	
Шевченкові (переклад М. Зерова)	111
Богдан ЗАЛЕСЬКИЙ	
Тарасова могила (переклад М. Зерова)	112
Пьотр БУТУРАЇН	
Шевченкова могила (переклад М. Зерова)	113

Зшиток 3 НА ТЕРЕЗАХ ВІЧНОСТІ

Яків ЩОГОЛІВ	
Колодязь	115
Суботи святого Дмитра	116
“Затрубить ангел з високого неба...”	117
Псальма Давида (136)	117
Хортиця	118
Листопад	119
Келих	119
Вітрові	120
Юрій ФЕДЬКОВИЧ	
“Пречиста діво, радуйся, Маріє!..”	121
Леонід ГЛІБОВ	
Дві бочки	122
Хмара	122
“Даль степова кругом, як море...”	124
Журба	125
Михайло СТАРИЦЬКИЙ	
Виклик	126
Учта	127
На проводи	128
На прю!	128
Гетьман	130
“Як я люблю безрадісно тебе...”	132

Україніка у світовій поезії (друга половина XIX ст.)

Фьодор ТЮТЧЕВ	
Андрею Николаевичу Муравьёву	133
Ніколай НЕКРАСОВ	
“Вчерашний день, в часу шестом...”	134
Константін СЛУЧЕВСЬКИЙ	
Бандурист	134
Александр БОРОВИКОВСЬКИЙ	
Похорони Достоевского	135
Григорій ДАНИЛЕВСЬКИЙ	
Мертвая коса (в Керчи)	137
Алексей ТОЛСТОЙ	
“Ты знаешь край, где всё обильем дышит...”	138
Пустой дом	139
“Средь шумного бала...”	140
“Край ты мой, родимый край!..”	140
“Ты помнишь ли, Мария...”	140

Віктор-Марі ГЮґО	
Мазепа (переклад М. Рудницького)	142
Поль ДЕРУЛЄД	
Гетьман. Уривок з ліро-епічної драми (переклад І. Рябчія)	145
Віктор де ГРИЦЕНКО	
Біблійні силуети (переклад Ю. Буряка)	
Сонет-посвята	151
Сонет-заспів. Ізраїльтянка	151
Сонет І. Руф	152
Сонет II. Батшеба	152
Сонет III. Суламіт	153
Сонет IV. Юдіф	153
Сонет V. Естер	154
Сонет VI. Урочистий танок	154
Володимир ВЕРНАДСЬКИЙ	
[Україна]	155

Зшиток 4

ПОВІЙ, ВІТРЕ, НА ВКРАЇНУ

Степан РУДАНСЬКИЙ	
“Повій, вітре, на Вкраїну...”	157
П’яниця	158
“Голе, голе моє поле!”	158
Тільки допечи!	159
Чи високо до неба	159
Гей, бики	160
Лист	161
До дуба	161
Псалом 136	163
Іван ФРАНКО	
“На ріці вавилонській...”	164
“Знов ти кличеш мене...”	165
“Благословенна ти...”	165
“Чого являєшся мені...”	166
Притча про життя	167
Із книги “Кааф” (II)	169
“Якби ти знав, як багато важить слово...”	170
Побіда	171
Пролог до поеми “Мойсей”. Уривок	172
Каменярі	173
У лісі. Пролог до поеми “Лісова ідилія”	174
“Як голова болить!...”	176
“Не пора!...”	178
Сідоглавому	178
“Як я люблю тебе, мій рідний краю...”	179
Павло ГРАБОВСЬКИЙ	
З Мікельанджело	181
“Плаче небо, вкрите хмарами...”	181
“Квітка, що ногою стоптана...”	182
До України	182
Рідний край	182
“Гей же, любий наш співаче!”	183
Панас МИРНИЙ	
Україні	184

Іван МАНЖУРА	
Степ	185
Старий музика	186
Осип МАКОВЕЙ	
Природа	188
Понад хмари	188
Хрест	188
Метеор	189
Володимир САМІЙЛЕНКО	
До поета (<i>Посвята всім голодним поетам</i>)	190
Дві планети	191
Зорі	192
Україна. <i>Марш</i>	193
Російська серенада	193
Володимир АЛЕКСАНДРОВ	
Українська мелодія (<i>З Висоцького</i>)	194
Микола ЧЕРНЯВСЬКИЙ	
Шахтар	195
Пан та ратай	195
В Донецькому краї	196
Олександр КОНИСЬКИЙ	
Ратай	198
Моє бажання	198
В. МАКОГОНЕНКО	
На тім і на цім світі. <i>По Іліодору</i>	199
Олена ПЧІЛКА	
Волинські спогади	201
Максим СЛАВІНСЬКИЙ	
"Еллін, раб молодий..."	203
Дмитро ЕВАРНИЦЬКИЙ (ЯВОРНИЦЬКИЙ)	
Безталання	203
Пилип КАПЕЛЬГОРОДСЬКИЙ	
Балакучим патріотам	204
Борис ГРІНЧЕНКО	
"Я зрікся мрій..."	205
Жайворонок	206
Весняні сонети	206
Леся УКРАЇНКА	
"Хотіла б я тебе, мов плющ, обняти..."	208
"...Україно моя!..."	208
"Ти не хотів мене взять, полишив мене тут на сторожі..."	208
"Битим шляхом та крутим..."	209
"І все-таки до тебе думка лине..."	210
Плач Єремії	210
"І ти колись боролась, мов Ізраїль..."	210
Забута тінь	212
"Завжди терновий вінець буде кращим, ніж царська корона..."	213

Україніка у світовій поезії (кінець XIX ст.)

Дмитрій МЕРЕЖКОВСЬКИЙ	
Родина	215
Изображение на щите Ахиллеса. <i>Отривок</i>	215
Предчувствие	216
Отон ЖУПАНЧИЧ (переклад В. Гримича)	
Дві сосни (<i>Український мотив</i>)	217
Вітер (<i>Український мотив</i>)	217

ЧАСТИНА IV. ЗЕЛЕНЕ ЄВАНГЕЛІЄ

Зшиток 1.

ПЕРЕДЧУВАЮЧИ РЕНЕСАНС

670

Олександр ОЛЕСЬ	
“Для всіх ти мертва і смішна...”	221
Лебідь	221
“В вигнанні дні течуть, як сльози...”	222
“Така глибока втома...”	222
Чари ночі	223
“Нехай обдурений я сном...”	224
Айстри	224
“З журбою радість обнялась...”	225
“Як жити хочеться!..”	225
Микола ВОРОНИЙ	
Палімпсест	226
Інфанта	226
Чари	227
Мандрівна елегія (II)	227
Сонет. З циклу “ <i>Amoroso</i> ”	228
Плеяди	229
Микола ФІЛЯНСЬКИЙ	
Гукайте їх!	230
Купала на Йвана	230
“І небо сковане, і скована земля...”	230
“За що, за що?” — синів вона питала...”	231
Лютого день 26-й	231
Григорій ЧУПРИНКА	
Огнецвіт. В ніч під Купала	232
Еол	233
Перемога. З циклу “ <i>Смертю смерть поправ</i> ”	233
Сергій БЕРДЯЄВ	
До України	235
До сина	235
Сергій ШЕЛУХИН	
Коли б мені голос!	236
Зимної ночі	236
Епіграф	237
Юрій БУДЯК	
Хвилі часу	238
Іван СТЕШЕНКО	
“Не раз, коли зорі весняної ночі...”	239
Мелетій КІЧУРА	
Мефісто	239
Петро КАРМАНСЬКИЙ	
Шевченкове свято	241
За рідний край	241
Порвім на кобзах струни...	242
Візія майбуття	242
Василь ПАЧОВСЬКИЙ	
Шумка	244
Орлиний лет	244
Фінал	245
Горішні акорди: дія А. Раїса	246
Горішні акорди: дія Б. Гелена	246

“Сміється луг і річка, і сміхом ходить гай...”	247
Богдан ЛЕПКИЙ	
“З кадилиць срібних дим снується...”	248
Відчинилися небесні шлюзи	248
Іван Франко	248
Батько і син	249
Вона там є...	249
Степан ЧАРНЕЦЬКИЙ	
І в мене був сердечний друг	251
Вина, дівчино!	251
Два гренадери	252
Сидір ТВЕРДОХЛІБ	
Гляньте на шпилі!	253
“Попри шпилі мідяними рядами...”	253
Агатангел КРИМСЬКИЙ	
У Трапезунті. Уривок	254

Україніка у світовій поезії (початок XX ст.)

Інокентій АННЕНСЬКИЙ	
Киевские пещеры	260
Ореанда	260
Чёрное море	261
Братские могилы	261
Володимир НАРБУТ	
Захолустье	262
Гадалка	262
Сириус	263
Владимір МАККАВЕЙСЬКИЙ	
“О великий превеликий...”	265
Архивариус дерзких реликвий	265
Пария (I)	266
Пария (II)	266
Пария (III)	267
Анна АХМАТОВА	
Киев	267
Єврейські мелодії	
Велвл ЗБАРЖЕР (Вольф ЕРЕНКРАНЦ)	
Золотий годинник (переклад І. Франка)	268
Шимен-Шмуель ФРУГ	
Елегія (переклад В. Поліщука)	269
Моріс РОЗЕНФЕЛЬД	
Буря на морі (переклад І. Франка)	270
Хаїм Нахман БЯЛИК	
На порозі Бет-Мідрашу (переклад М. Фішбейна)	271
Мані ЛЕЙБ (БРАГИНСЬКИЙ)	
Ніжин	274
Райнер Марія РІЛЬКЕ	
Той, що читає (переклад М. Бажана)	275
Хлопець (переклад М. Бажана)	275
З “Сонетів до Орфея” (переклад М. Бажана)	276
Карл XII, король Шведський, мчить по Україні	
(переклад Л. Мосендза)	277
“В оцім селі стоїть останній дім...” (переклад М. Бажана)	279
Гійом АПОЛЛІНЕР	
Пісня нелюбного (переклад М. Лукаша)	280

Блез САНДРАР	
Голова (Олександрові Архипенку) (переклад Ю. Буряка)	287

Зшиток 2. ЧЕРВОНЕ Й ЧОРНЕ

Павло ТИЧИНА	
Одчиняйте двері...	289
Скорбна мати	289
Уривок з поеми "Сковорода"	291
Вітер з України (Миколі Хвильовому)	292
"Ви знаєте, як липа шелестить..."	292
Пам'яті тридцяти	293
Мадонно моя... (I)	293
Перед пам'ятником Пушкіну в Одесі	294
"Гаптує дівчина й ридає..."	294
Сонячні кларнети	294
На могилі Шевченка	295
Псалом залізу	296
"Мов пушене ядро з гармати..."	297
Михайль (Михайло) СЕМЕНКО	
Згадка	299
Заплети косу міцніш	299
Кондуктор	299
Патагонія	300
У білому савані	300
Поклик віків	300
Поет	301
Лесь Курбас	301
Гео (Георгій) ШКУРУПІЙ	
Мантри	302
Голод	303
Предсонцзоря	303
Пісня зарізаного капітана	304
Семафори	304
Олекса СЛІСАРЕНКО	
"Комунікація од чумацьких маж..."	306
Пам'яті Гната Михайличенка	307
Посуха	308
Україна	308
Кость БУРЕВІЙ (Едвард СТІХА)	
Пародези. Партвівіска	311
Ррреволюція	312
Зозендропія. Конструктивно-експериментальна радіопоема. Уривок	312
Микола БАЖАН	
Будівлі	314
Гофманова ніч	318
Кров полонянок	322
Дмитро ЗАГУЛ	
"Десь високо над землею..."	323
Наші Едеми	323
Марія і Мара	323
"Я чую пісню, мов крізь сон..."	325
Яків САВЧЕНКО	
Революція	326

На Париж!	326
Сонце під голови	327
Не дано	327
“Він вночі прилетить на шаленім коні...”	327
Василь ЕЛЛАН (БЛАКИТНИЙ)	
Після “Крейцерової сонати”	328
Василь ЧУМАК	
“Ріємо–ріємо–ріємо...”	328
Дмитро ФАЛЬКІВСЬКИЙ	
“Комусь дано діла творить великі...”	329
“Одна нога в стременах...”	329
“Зійшлись обоє на багнетах...”	330
Юрій ЯНОВСЬКИЙ	
Пісні з роману “Чотири шаблі”	331
Володимир СОСЮРА	
Залізниця. Уривок з поеми	336
З вікна	336
Вступ до поеми “Мазепа”	337
“Коли потяг у даль загуркоче...”	338
Микола ЗЕРОВ	
SONNETARIUM	
Мотиви “Одіссеї”	
Лотофаги	340
Крим	
Чатир-Даг	340
Партеніт	341
Сог anxiuи	
Сон Святослава	341
Будівництво	
Чернігів	341
Брама Заборовського	342
Будівникові	343
Культуртрегери	
Турчиновський	343
Іванів гай у Полтаві	344
Куліш	344
Горленко	344
Київ	
Київ з лівого берега	345
Київ — традиція	345
Київ навесні ввечері	346
Пейзажі	
В Донбасі	346
Образи і віки	
Гільгамеш	346
Ars poetica	
Pro domo	347
Чупринчин сад в Оглаві	347
Lucrosa	
Nature-morte	348
Обри	348
Чистий четвер	349
Олександрійські вірші	
В степу	349
Максим РИЛЬСЬКИЙ	
“Яблука допіли, яблука червоні!...”	350
“Мені снилось: я мельник в старому млині...”	350

	"У теплі дні збирання винограду..."	351
	"Несіть богам дари"	351
	Хвала	351
	Романс	352
	Музика	352
	"І шум людський, і велемудрі книги..."	353
	Червоне вино	353
	Синя далечінь (III)	355
	"У горах, серед каменю й снігів..."	355
	Сонет нудьги й бажання	356
	"Нашу шлюбну постелю квітчали троянди пахучі..."	356
	Ніцше	356
	"Знов той же Сфінкс, і знову жде одгадок..."	357
	"Запахла осінь в'ялим тютюном..."	357
674	"Я не можу тебе забуть..."	357
	"Хто храми для богів..."	358
	Поет	358
	"Так, ми пролог..."	358
	Павло ФИЛИПОВИЧ	
	"Дивись, дивись: безмежні перелogi..."	360
	"Єдина воля володіє світом..."	360
	Мономах	360
	"І десь надійшло наостанку..."	361
	Михайло ДРАЙ-ХМАРА	
	"Зоріти ніч і бути з вами..."	362
	"І знов, як перший чоловік..."	362
	"Розлютувався лютий марно..."	362
	"Вона жива і нежива..."	363
	Прощання з Поділлям	363
	"Серпневий прохолонув вар..."	364
	Шехерезада, II	364
	"Я полюбив тебе на п'яту голодну весну..."	364
	"Я світ увесь сприймаю оком..."	365
	"Долі своєї я не клянусь..."	365
	Лебеді	366
	Євген ПЛУЖНИК	
	"За давнини якийсь дикун незнаний..."	367
	Місто спить. З поеми "Галілей"	368
	"Я — як і всі"	369
	"Притулив до стінки людину..."	370
	"Ніч... а човен — як срібний птах!..."	370
	"Подолано упертість Ізабелли..."	370
	"Вона зійшла до моря"	371
	Михайло (Майк) ЙОГАНСЕН	
	З циклу "Хмар руїни"	
	Сон I	372
	Сон II	372
	Сон III	372
	Посуха	373
	З циклу "Скоро Forte"	
	1 травня	373
	"В грому гармат і співах криці..."	373
	"Виє вітер..."	374
	Голод	374
	"Впливає чапля з туманів..."	375
	Поезія	375
	Вікно зимового вагону	375

Мисливська легенда	377
“Потяг рушив у дощ і тумани...”	378
“Непереможні хмари-гори...”	378
НЕП	378
Микола ХВИЛЬОВИЙ	
“Швець працює...”	379
За обрієм зима	379
Олекса ВЛИЗЬКО	
Іронічна увертюра	381
Серце	382
Порт	382
Рейд	382
Матроси	383
Плакат одлиги	384
Дев’ята симфонія. <i>Монолог</i>	384
Тодось ОСЬМАЧКА	
“Ідуть селяни в темні далі босі...”	386
Деспотам. <i>Уривки</i>	386
Плугатар. <i>Уривок</i>	387
Колісниця. <i>Уривки</i>	387
Регіт	387
Валер’ян ПОЛІЩУК	
Робітниче свято	389
Метаєві віхи. <i>Гімни</i>	390
Цвіркуни	392
Схід сонця з моря	393
В полях	393
Пасіка	394
Василь МИСИК	
Мати	395
“Йде потяг по степу...”	395
“І тундри, й болота, й сніги...”	396

Україніка у світовій поезії (перша чверть XX ст.)

Велімір ХЛЄБНІКОВ	
Из песен гайдамаков	399
Русалки. <i>Из творения “Ночь в Галиции”</i>	399
Бурлюк	401
“Татлин, тайновидец лопастей...”	402
Давид БУРЛЮК	
Зелёное и голубое	403
“Немая ночь людей не слышно...”	403
“Со звоном слетели проклятья...”	403
“Я пью твоих волос златые водоёмы...”	404
Владімір МАЯКОВСЬКИЙ	
Киев	405
Долг Украине. <i>Фрагмент</i>	407
Алексей КРУЧОНИХ	
“Мир гибнет...”	409
“Я прожарил свой мозг на железном пруте...”	409
“Плохое отличается от хорошего...”	409
“Борис...”	410
Васілій КАМЕНСЬКИЙ	
Солнцень-Ярцень (<i>Застольная</i>)	411
Из Симеиза в Алупку	412

Микола БУРЛЮК	
“Неотходящий и несмелый...”	.413
Бабочки в колодце	.413
“Зелёной губкой деревья над рекой...”	.413
“И если я в веках бездневных...”	.413
Бенедикт ЛІВШИЦЬ	
Вокзал	.414
Николаю Бурлюку. Сонет-акrostих	.414
Дворцовая площадь	.414
Ніколай АСЄЄВ	
Выбито на ветре!	.416
Григорій ПЄТНІКОВ	
Рубеж весны	.417
«Твоих тишин неуловимый вывод...»	.417
«В такую горячую весень...»	.417
Осенний офорт	.418
Ігор ТЕРЕНТЬЄВ	
Хрящ	.419
Алексею Кручёных	.419
Поэма 1919 год	.420
“Не упускайте случая...”	.420
Масиміліан ВОЛОШИН	
Красногвардеец	.421
Дикое поле	.422
Терминология	.423
Доблесть поэта	.423
Дом поэта	.424
Борис ПАСТЕРНАК	
Лето	.428
“Ты здесь, мы в воздухе одном...”	.429
“Опять Шопен не ищет выгод...”	.429
Баллада	.430

Зшиток 3

ВІК СРІБЛА І СВИНЦЮ

Юрій КЛЕН	
Київ (Міський сад)	.433
Соняшник	.434
Муж	.434
Цезар і Клеопатра	.435
В дорозі	.436
Попіл імперій. Уривок	.436
“Стара імперія у муках гине...”	.438
Володимир СВІДЗИНСЬКИЙ	
Душа поета	.439
“Береза прошла крізь зорю...”	.439
“В текучім блиску стигне жито...”	.439
Поїзд	.440
“Лице люстра мертвіє в тіні...”	.441
“Ти наче протавка тепер...”	.441
“Лагідно шумлять айланті...”	.442
“Ні, ні, я не зрадник, неправда...”	.442
“Коли над вільхами засвітиться...”	.443
Богдан Ігор АНТОНІЧ	
Зорелев, або Сузір’я Лева	.444
Чаргород, або Як народжуються міти	.444
Піски	.445

Пісня про незнищенність матерії	446
<i>Друге ліричне інтермеццо</i>	
Молитва до зір	446
Мій давній голос	446
Диво	447
Батьківщина	447
Уривок	448
Червона китайка	448
До холодних зір	448
Слово до розстріляних	449
На три шляхи	449
Слово про полк піхоти	449
Життя по-грецьки біос	450
До істот з зеленої зорі	450
Епічний вечір	451
Концерт	451
Сад. Біологічний вірш у двох відмінах	453
“Похмурим чорним талмудистом...”	455
П’ятий кут	455
У січневе свято	455
Шевченко	456
Юрій ДАРАГАН	
Луна минувшини	457
Ольга	457
“Співає юний січовик...”	458
Запорожжю	458
Містичне	458
Під чужими зорями	459
Євген МАЛАНЮК	
Земна Мадонна	460
Сонет гніву і ганьби	460
Спогад	461
Невимовне	461
Ю. Л.	462
Молитва	463
З щоденника	463
Напередодні	463
Варязька балада	464
Варяги	466
Доба	466
Схід Європи. Уривок з поеми	467
Містечко	467
“Серпень, вересень вже непорушно стоять...”	468
Campus martius	468
Ангел смерті (I)	469
Чорна Еллада	469
Ностальгія	470
Михайло ОРЕСТ	
Anima errans	471
“Як чорний корабель, у місто ніч впливає...”	471
Н. Г.	472
Києву	472
Львову	473
Василь БАРКА	
Рай	474
Апостоли	474
Знайома круча	477
Дума	477

Прокляття імператорові Країни Сонячного Сходу	477
Гроза в горах	478
Різдвяна ніч	479
Вдови	480
Вадим ЛЕСИЧ	
Христос пропащих	481
Катарсис війни	481
Причинний Рембо	482
Осіння еротика	483
Олекса СТЕФАНОВИЧ	
“Не давала ще сонцеві ти...”	484
Молитва	484
Листопадове	484
“Тюрми і голод, нещастя, убивства й помори...”	485
“Мужчино, смирися...”	485
Бог і непримиримість	485
Гоголь	486
“Куди ведеш нас, Господи?..”	486
Гетсиманський сад	486
Залізна дивізія	487
Крізь смерть	487
Шевченко	488
О. Ольжичеві	488
Ольжич	488
Олег ОЛЬЖИЧ	
“Був же вік золотий, свіжі, проткані сонцем діброви...”	489
Юрій ЛИПА	
Василіск	491
Святий Юрій	491
Леонід ЛИМАН	
Краматорськ	492
Перед прологом	492
Олена ТЕЛІГА	
Пломінний день	493
Літо	493
“Не любов, не примха й не пригода...”	494
“Усе — лише не це!..”	494
Оксана ЛЯТУРИНСЬКА	
“Важкі киреї, золоті...”	495
Святославичі	495
“Хилились стязі, пнулись вгору...”	496
На Юрія	496
Пісня про перстень	497
Наталя ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА	
“Припасти знов до рук коханих...”	498
“О, стрункі твої ноги, стрункі...”	498
На розпуттях	498
Молитва	499
Ліричний спогад	499
Червень	500
Юхим МИХАЙЛІВ	
З “Прощального зошита”	501
Журавлі	501
Аркадій КАЗКА	
Романтичне	503
Встаньте ж, вільні-богорівні!	503

Марко ВОРОНИЙ	
Отчизна	505
Бондарівна	505
Слово	505
Ладя МОГИЛЯНСЬКА	
В день святого Юрія	507
З осінньої поеми	508
Купальські трави	509
Андрій МАЛИШКО	
Бусел	510
Соняшники	510
Із циклу "Запорожці"	
Ворон	511
Битва (І)	511
Леонід ГРЕБІНКА	
Оржиця	513
"Обросло і згускло серце в мріях..."	513
Жовтим дзьобиком	514
"Ой упав туман..."	514
"Вирвав із серця Бога..." (З "Кривих усмішок")	515
Святослав ГОРДИНСЬКИЙ	
Христос	516
До Орфея	516
Борис ОЛЕКСАНДРІВ	
Ілюзорне	517
На пляжі	517
"Залишились по ньому годинник, перо, камізелька..."	518
Жовті каруселі	518
Мгарський монастир	519
"Однакова романтика портів..."	519
Ігор КАЧУРОВСЬКИЙ	
"Різьбили з мармуру..."	520
Поет	520
Сонет	521
Овідій	521
Леонід ПОЛТАВА	
Енеїда модерна. Фрагменти	523
Володимир ЯНІВ	
Відродження слова	
"Те Слово, що було від Бога..."	531
Євшан перекотиполя	
"Перекотиполя зла доля..."	531
"І я без слів, і я немова..."	531
"В багатолюдній самотині..."	532
З подорожнього записника	532
З кримськотатарської поезії ХХ століття	
Абдураман КАДРІ-ЗАДЕ	
Кілька повчань (переклад В. Гримича)	533
Абібулла ОДАБАШ (переклад В. Гуменюка)	
Дивина	533
Вирування	533
Якуб ШАКІР-АЛІ	
Блискавка (переклад В. Гримича)	534
Джеміль КЕРМЕНЧИКЛІ	
Мій кінь (переклад П. Коробчука)	535
Останнє слово (переклад П. Коробчука)	536
Челебіджихану (переклад П. Коробчука)	537

Рідна мова (переклад Л. Талалая)	537
Хороша смерть (переклад Л. Талалая)	538

Україніка у світовій поезії (перша половина XX ст.)

Олександр ВЕРТИНСЬКИЙ	
Київ — родина нежная	539
Юрій ТЕРАПІАНО	
“Девятнадцатый год...”	540
Дмитрій КЄДРІН	
Затихший город	541
Мост Екатеринослава	541
Міхаїл СВЕТЛОВ	
Колька	543
Ілля ЕРЕНБУРГ	
В Софийском соборе	544
Гоголь	544
“Был час один — душа ослабла...”	545
Бабий яр	545
Осип МАНДЕЛЬШТАМ	
“Как по улицам Киева-вия...”	546
Арсеній ТАРКОВСЬКИЙ	
“Отнятая у меня, ночами...”	547
Степь	547
“На чёрной трубе погорелого дома...”	549
Приазовье	549
Григорій Сковорода	549
“Где целовали степь курганы...”	550
Іван ЄЛАГІН	
Амнистія	552
“Воздух темнел на Владимирской горке...”	553
Всеволод ЛОБОДА	
Павловская, 10	554
Семен ГУДЗЕНКО	
Київ	555
Ніколай УШАКОВ	
Стихи о Шевченко	556
Старый Київ	556
Чернігов	557
Дневник происшествий	557
Крым	558
Накануне (21 июня 1941 года)	558
Осень 1941 года	559
Ярослав ІВАШКЕВИЧ (переклади М. Бажана)	
Спогад	560
Блакитний палац	561
Ярославові дочки	561
Станіслав-Єжи ЛЕЦ (переклади Л. Череватенка)	
Давно вже Троя в музеях	562
В добу космічних польотів	562
Поміркувати собі	562
А може	562
А ті, що його цькували	562
Важка сльоза	563
Дивився на все	563
Серед купи каменів	563
Ті, що не мають	563

Пауль ЦЕЛАН	
“Я перший з сині п’ю...” (переклад М. Ореста)	564
“Лист, осико, твій ясніє сиво в пільмі...” (переклад М. Ореста)	564
Фуга смерті (переклад Л. Череватенка)	564

Зшиток 4

ПАСІОНАРІЇ НОВОГО СВІТУ

Микола РУДЕНКО	
Я знав поетів	567
Українське небо	567
Ленін і Христос	568
“Безсмертя нації — у слові...”	569
“Мене вберіг окопний Бог...”	569
Михайло БРАЙЧЕВСЬКИЙ	
Притча про чисті руки	570
Притча про пророка	570
Притча про героя	570
Дмитро ПАВЛИЧКО	
Низькопоклонники	572
“Якби могла прийти до мене цієї миті...”	573
Василь СИМОНЕНКО	
“У букварях ти наряджена і заспідничена...”	574
“Прости мені, земле, дурість мою...”	574
Чадра	574
“Древній, обікрадений народі!”	575
Лебеді материнства	575
“О земле з переораним чолом...”	576
“Не лицемірити, не чванитись пихато...”	576
“Люди часто живуть після смерті...”	576
Помилка	577
“Гранітні обеліски, як медузи...”	577
“Нашої заслуги в тім не бачу...”	577
“Земля кричить...”	578
Монархи	579
Український лев	579
Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ	
Сільська поема	580
І є народ	580
“Коли моя рука, то тиха, то лукава...”	581
Гоголю	582
Голубі сестри людей	582
Ніч Івана Богуна	584
Ліна КОСТЕНКО	
Я виростала у садах...	587
Сміх	587
Художник	587
Гранітні риби	589
Дзвони б’ють...	590
Естафети	590
Зорі	590
Гуде вогонь...	591
Альтернатива барикад	592
Борис ОЛІЙНИК	
Передчуття	593

Віталій КОРОТИЧ	
Київ	594
Обережні...	594
Бетховен	595
Чисте мистецтво	595
Фрагмент	595
Лікарня	596
Знайшли в далекій країні...	597
Поет	597
Іван ДРАЧ	
Ніж у Сонці (<i>Феєрична трагедія</i>). Фрагменти	599
Василь СТУС	
“Порожні мчать автомобілі...”	606
Молодий Гете	606
Накликання дощу	607
Під диким сонцем	609
“Утекти б од себе геть світ за очі...”	610
Вершник	610
“Не можу я без посмішки Івана...”	611
“Звіром вити, горілку пити...”	612
“Даждь нам, Боже, днесь!..”	612
Останній лист Довженка	612
Дума Сковороди	613
“Балухаті мистецтвознавці!..”	614
“Який це час?..”	614
“Цупких не роздереш обійм...”	615
Зимові дерева	616
“Я марно вчив граматику кохання...”	616
“Несамовито — синій вороновий...”	617
“Летять літа...”	617
Без присвяти	618
Леонід КИСЕЛЬОВ	
“...Всё на свете — только песня на украинском языке”. Фрагмент	618
В. Некрасову. “Подол — плохое место для собак...”	618
Ігор КАЛИНЕЦЬ	
Містечко	619
Марійка	619
Місто	619
Олекса Новаківський	620
Танець жаги	620
Панно...	621
Вітражі	621
Прадід	622
Павло МОВЧАН	
Золотий гребінець з Чортомлицького кургану	623
Читаючи “Божественну комедію” Данте Аліг’єрі	623
Невідомий художник XVII ст.	625
Слово Григорія Сковороди	626
Василь ГОЛОБОРОДЬКО	
Квітка, яка розцвіла на воді	627
Золота птиця	627
Грушка	629
Руче, руче...	629
Хлопчик на гармошці грав	630
Піч	630
Улітку-літечком...	631
Я вплетений весь до нитки	631

Груш натрусили...	632
Богдан РУБЧАК	
Лук Філоктета	634
Вишенський	635
Свята і чорт	635
Богдан БОЙЧУК	
П'ять віршів на одну тему	636
Юрій ТАРНАВСЬКИЙ	
Україна	638
Вівісекції	638
Роман БАБОВАЛ	
"Хмара..."	639
"Заснули райдуги у теплоті твого волосся..."	639
"Росте щораз густіший ліс між нами..."	639
Віра ВОВК	
Балада про Дафну, що стала бузком	640
Самурай	640
Свята корова	640
Кассандра	640

683

Україніка у світовій поезії (друга половина XX ст.)

Борис ЧИЧИБАБІН	
Київ	641
"С Україною в крові я живу на землі України..."	642
Ендрю СУКНАЦЬКИЙ (переклади А. Буряка)	
Опісля літа степового хлопця	643
Космач	643
Голодування	643
Що закарбовано	645
Міф	646
Реальність	647
Сукнацький перевертає фотознімок вертикально	653
Світлина з Польщі	653
Тадеуш БОРОВСЬКИЙ (переклади Л. Череватенка)	
Пісня	655
Відозва	655
"В одвічному колі змін, я не знаю..."	656
Чеслав МІЛОШ	
Вибираючи вірші Ярослава Івашкевича до вечора його поезії (переклад С. Злючого)	657
Кароль ВОЙТИЛА (Папа Римський ІОАН ПАВЛО II)	
Яків (переклад Н. Степули)	658
Думаю — Вітчизна... <i>Фрагмент</i> (переклад Н. Степули)	658
Йосиф БРОДСЬКИЙ	
"На берег повернулося Різдво..." (переклад Ю. Буряка)	659
Післямова	660
Ілюстрації	662